

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету фізики, електроніки та
комп'ютерних систем

(підпис)

Андрій ТУРІНОВ
(ім'я та прізвище)

«25» червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.3 Викладацька практика

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

галузь знань 10 Природничі науки

спеціальність 104 Фізика та астрономія

освітня програма Фізика та астрономія

рік набору 2024/2025 форма навчання денна термін навчання 4 роки

вид дисципліни обов'язкова

Розробники: професор кафедри теоретичної фізики О.Й. Соколовський, д-р фіз.-мат. наук,
професор

Погоджено гарант ОП

В.В. Скалюзуб

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри теоретичної фізики

Протокол від «14» червня 2024 р. № 142

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету фізики, електроніки та
комп'ютерних систем

Протокол від «25» червня 2024 р. № 27

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)					
			екзамен	диф.залік	залік	курсова робота	форма	кількість		аудиторні					самостійна робота
										всього	всього аудиторних лекцій	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2024/25	1	4		4				3,0	90	-	-	-	-	-	90

1. Мета дисципліни:

- навчити майбутніх докторів філософії творчо використовувати у викладацькій діяльності викладача теоретичні знання і практичні вміння, набуті в процесі вивчення методик викладання і спеціальних дисциплін та застосовувати їх на практиці;
- формування у майбутніх докторів філософії вмінь організувати навчальний процес у вищій школі;
- виховувати у майбутніх докторів філософії інтерес до педагогічної діяльності, сформувати навички самоосвітньої творчої діяльності та застосування отриманих знань у практичній педагогічній діяльності.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за ОП:

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні наукові проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК04. Здатність планувати і управляти часом.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність до розуміння філософських засад педагогіки, системних зв'язків між педагогічними явищами і процесами, критичного аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань у вищій школі; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу; діяти на засадах соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції.

СК04. Здатність організувати та здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері фізики та/або астрономії.

СК05. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати науково-дослідницькі, розробницькі та інноваційні проекти у сфері фізики та/або астрономії, планувати й організувати роботу науково-дослідницьких, розробницьких та інноваційних колективів.

СК07. Здатність готувати, планувати, організувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти гносеологічні основи освітньої діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань професійної підготовки здобувачів вищої освіти; використовувати існуючі, модифікувати та створювати педагогічні методи, технології; впроваджувати педагогічні інновації в освітній процес вищої школи.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Для успішного проходження викладацької практики здобувачі вищої освіти повинні опанувати дисципліну «Методологія педагогічного процесу у вищій школі».

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання	Номери тем
1	<p>У результаті проходження викладацької практики здобувач вищої освіти повинен знати методи навчання у ЗВО, методику і техніку проведення лекцій, лабораторних і практичних занять, форми і методи контролю знань студентів, методи організації самостійної роботи студентів, підходи щодо проведення виховної роботи у студентському колективі;</p> <p>вміти: визначати структурні елементи лекційного, лабораторного або практичного заняття відповідно до встановленої мети, розробити розгорнутий план-конспект лекції і підготувати її текст та презентаційний матеріал, розробити конспекти лабораторних і практичних занять з фахових дисциплін, впровадити їх у навчальний процес, проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів, розробити завдання до індивідуальних завдань, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання, складати тести;</p>	<p>РН11. Організувати освітній процес і проводити педагогічну діяльність у сфері фізики та/або астрономії, забезпечувати відповідне наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення.</p>	Т1-Т4
2	<p>У результаті проходження викладацької практики здобувач вищої освіти повинен знати нормативну базу документів, щодо організації освітнього процесу в ЗВО, ДНУ, документи, що стосуються принципів доброчесності;</p> <p>вміти структурувати та психологічно грамотно перетворити наукові знання в навчальний матеріал, використовувати інформаційні та комунікаційні технології при проведенні занять з фахових дисциплін, заохочувати студентів до пошуку нових підходів до розкриття питань щодо вивчення фахових дисциплін.</p>	<p>РН12. Здатність здійснювати різні види історико-педагогічного аналізу, адаптувати та застосовувати ідеї видатних педагогів у сучасну педагогічну практику; критично аналізувати міждисциплінарні явища та процеси у професійній підготовці здобувачів вищої освіти; використовувати особистісно-професійний досвід для вирішення наукових та фахових завдань у вищій школі.</p>	Т1-Т4

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1	Організація викладацької практики у ЗВО	2				8
2	Навчально-методичне забезпечення викладання дисциплін у ЗВО	2				6
3	Методичні особливості викладання профільних дисциплін у ЗВО	22				30
4	Контроль знань у ЗВО	4				16
Всього		30				60

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1	Вивчення документів з охорони праці та техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього трудового розпорядку. Вивчення методичних матеріалів (методичні вказівки, програма, індивідуальні завдання, методичні матеріали з використання системи Офіс 365 для організації освітнього процесу у дистанційній формі, нормативної документації ДНУ.	8	№ 1-4; додаткова № 5-19
Тема 2	Вивчення навчально-методичної документації викладання дисциплін відповідної кафедри, які мають бути відвідані	6	№ 1-4; додаткова 5-19
Тема 3	Вивчення джерел і літератури до лекції. Розроблення плану-конспекту лекції та мультимедійної презентації. Підготовка планів-конспектів лабораторних та практичних занять та їхнього методичного забезпечення. Засвоєння правил безпечного користування відповідною технікою.	30	№ 1-4; додаткова 5-19
Тема 4	Підготовка тестових завдань для тестового контролю студентів з певної дисципліни/ Самоаналіз проведених лекцій та практичних занять. Підготовка звітної документації про проведення практики	16	№ 1-4; додаткова № 5-19
Всього годин		60	

5. Заходи контролю

Вимоги до звіту й захисту результатів практичної підготовки

За результатами практичної підготовки здобувач вищої освіти подає письмовий звіт про виконання всіх складників програми практики відповідно до індивідуального завдання, визначеного керівником. Звіт має містити розділ з питань охорони праці та техніки безпеки, щоденник практики, плани-конспекти проведених 3 лекцій та 3 практичних (або лабораторних) занять, презентації до них, тестові завдання з перевірки поточних знань за однією з лекційних тем, творчі завдання для самостійної роботи студентів за однією з тем практичних занять, висновки і пропозиції, список використаної літератури. Ведення щоденника під час викладацької практики є обов'язковим, оскільки є основним документом, що відображає поточну діяльність здобувача з виконання поставлених завдань.

Прийом диференційованого заліку відбувається згідно з наказом по ДНУ «Про направлення здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на викладацьку практику».

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, який без поважних причин, передбачених законодавством, не виконав програму викладацької практики, отримав незадовільну оцінку або негативний висновок щодо її проходження, вважається таким, що не виконав навчальний план.

Захист звітів практики здійснюється на засіданні кафедри і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою.

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
Незадовільно/Fail		60-63
	Не зараховано/Fail	0-59

Система оцінювання

Форма оцінювання	Кількість балів	Термін
Захист звіту з практики:		
- оформлення щоденника практики;	20	протягом часу проходження практики
- оформлення звіту з практики;	20	останні 2 дні практики
- доповідь щодо результатів практики;	30	останній день практики
- презентація результатів практики;	10	останній день практики
- відповіді на запитання комісії.	20	останній день практики
Всього	100	

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Диференційовний залік	100

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

За характером викладення навчального матеріалу:

- словесні;
- наочні;
- практичні.

За організаційним характером навчання:

- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

За логікою сприймання та засвоєння інформації:

- індуктивно-дедуктивні;
- дослідницькі;
- проблемні тощо.

Інструменти та обладнання:

Мультимедійне обладнання: проектор з проекційним екраном, ноутбук.

Програмне забезпечення:

MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, MS SharePoint, платформа Zoom

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Дніпро, 2014. 416 с.
2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
3. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи» для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 016 – «Спеціальна освіта» / укл. : Лілія Нічуговська, Анастасія Криворотько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 67 с.
4. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

Додаткова:

5. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. / З.І. Слепкань. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 383 с.
7. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електрон. ресурс] : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf.
8. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014. 307 с.
9. Золотарьова І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 36 с.
10. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ : КНТ, 2017. 225 с.
11. Досвід участі Київського національного університету імені Тараса Шевченка у розвитку системи забезпечення якості вищої освіти в Україні (за матеріалами проекту

- QUAERE) : монографія / авт.: В. А. Бугров, А. П. Гожик, М. Мазуркевич та ін. ; Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2018. – 343 с. : іл. .
12. Коваль О. Є. Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів): навч.-методич. посібник. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. 90 с.
  13. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л. О. Кухар, В. П. Сергієнко. Луцьк, 2010. 182 с. URL: http://moodle.ndu.edu.ua/pluginfile.php/889/mod_page/content/1/kt.pdf.
  14. Методичні вказівки до організації і проведення лекції. [Електрон. ресурс]. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/praktyka/5lek.pdf>.
  15. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В. П. Сергієнко, Л. О. Кухар. К., НПУ, 2011. 41 с.
  16. Сучасна лекція у вищому навчальному закладі. Методичні рекомендації для викладачів-початківців / Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола; методичний відділ. Тернопіль, 2012. URL: http://gi.edu.ua/images/stories/vykladachu/prof_zrostanna/shkola_vykladacha/skarbnychka/moya_perscha_lekcia.pdf.
  17. Теорія і методика викладання в вищій школі. Практикум з навчальної дисципліни [Електрон. ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 38 с. URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_prak_phd.pdf.
  18. Туркот Т. І., Коновал О. А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с.
  19. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2018. 280 с.

8. Інформаційні ресурси:

20. Бібліотека ДНУ. Режим доступу: <http://library.dnu.dp.ua/>
21. Сайт МОНУ <https://mon.gov.ua/ua>
22. <http://repository.dnu.dp.ua:1100/>
23. https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf
24. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4970/1/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%D0%9C%D0%92%D0%A5.pdf>
25. <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf?id=1cce4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>
26. <http://194.44.152.155/elib/local/2287.pdf>
27. https://pidru4niki.com/11570718/pedagogika/klasifikatsiya_metodiv_navchannya_vischiy_shkoli
28. <https://nenc.gov.ua/doc/vvv/lectures/fvmzn.pdf>
29. <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=3192933>
30. <http://www.nbu.gov.ua/>
31. <https://support.microsoft.com/uk-ua/topic/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-6bd3eb82-0a0f-43cc-a4d2-c9f4e7ebdf39>
32. <https://support.microsoft.com/uk-ua/office/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81-%D1%96%D0%B7-microsoft-teams-4f108e54-240b-4351-8084-b1089f0d21d7>